

**УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ
НАУЧНО- НАСТАВНО ВИЈЕЋЕ**

Број: 19/3. 325/21
Дана, 15.02.2021. године

На основу члана 14. Правилника о завршним радовима студената на II циклусу студија Природно-математичког факултета Универзитета у Бањој Луци од 13.12.2017. године и члана 54. Статута Универзитета у Бањој Луци, Научно-наставно вијеће Природно-математичког факултета на 235. сједници одржаној дана 15.02.2021. године, донијело је

О Д Л У К У

I

Усваја се Извјештај Комисије за оцјену и одбрану урађеног мастер рада под називом : „Културно-историјско наслеђе Требиња у троуглу свјетске културне баштине“ студента другог циклуса студија Зоране Бојбаша и одобрава јавна одбрана.

II

Мастер рад и Извјештај Комисије за преглед, оцјену и одбрану на увиду су јавности у библиотеци ПМФ-а. Од одобрења коначне верзије рада од стране Вијећа до његове одбране мора проћи најмање 7 дана.

III

Дан и час одбране мастер рада одређује комисија у договору са кандидатом. Одбрана је јавна и оглашава се на Web страници Универзитета, сајту Факултета и Огласној табли Факултета.

IV

Одлука ступа на снагу доношења.

Доставити:

1. Комисији за одбрану мастер рада
2. Кандидату
3. у досије
4. а/а

КОМИСИЈА ЗА ПРЕГЛЕД, ОЦЈЕНУ И ОДБРАНУ ЗАВРШНОГ МАСТЕР РАДА НА II ЦИКЛУСУ СТУДИЈА

др Рајко Гњато, редовни професор, Природно-математички факултет, Универзитет у Бањој Луци, предсједник

др Ирена Медар-Тањга, ванредни професор, Природно-математички факултет, Универзитет у Бањој Луци, ментор - члан

др Неда Живак, доцент, Природно-математички факултет, Универзитет у Бањој Луци, члан

ВИЈЕЋУ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

Одлукама Наставно-научног вијећа Природно-математичког факултета Универзитета у Бањој Луци (бр: 19/3.2849/20 од 14.12.2020. године и 19/3.75/21 од 13.01.2021. године) именовани смо у Комисију за преглед, оцјену и одбрану урађеног мастер рада на II циклусу студија, кандидата **Зоране Бојбаша**, под насловом: „Културно-историјско наслеђе Требиња у троуглу свјетске културне баштине“. Након прегледа достављеног мастер рада, Наставно-научном вијећу Природно-математичког факултета Универзитета у Бањој Луци подносимо слједећи:

ИЗВЈЕШТАЈ

Мастер рад под насловом „Културно-историјско наслеђе Требиња у троуглу свјетске културне баштине“ кандидата Зоране Бојбаша урађен је у оквиру II циклуса студија, Студијског програма просторно планирање, Природно-математичког факултета Универзитета у Бањој Луци, под менторством др Ирене Медар-Тањга, ванредног професора Природно-математичког факултета Универзитета у Бањој Луци.

Мастер рад написан је на 79 страна компјутерског текста А4 формата, у оквиру којег се налазе: 3 табеле, 9 графика, 7 фотографија, 3 карте, 2 скице и 2 прилога. Рад је урађен по правилима израде мастер рада и представља логичан и научним методама аргументован текст структуриран у четири поглавља.

Анализа мастер рада по поглављима

У првом поглављу под насловом *Географски положај Требиња* кандидат приказује просторни обухват истраживаног подручја, те анализира основне физичко-географске и друштвено-географске податке. Посебно издваја туристичко-географски положај као значајан фактор развоја туризма. Саобраћајно-географски положај приказан је кроз анализу друмског, жељезничког и авио саобраћаја. Као највећи проблем, који би се ријешио изградњом обилазнице, издвојено је отежано функционисање градског саобраћаја због кориштења градских саобраћајница за транзитни саобраћај. Представљена је функционална организација насеља. Требиње, као главни регионални центар је развило друштвене функције у оквиру којих се посебно наглашавају туристичка, образовна и здравствена. Својим функцијама центар трансформише ближе и шире окружење, што за посљедицу има константан прилив становништва.

У другом поглављу под насловом *Културно-историјско наслеђе Требиња* кандидат, позивајући се на релевантне изворе, приказује историјски развој града од првих насељавања до данас, кроз неколико историјских периода издвајајући најзначајније објекте настале у сваком издвојеном периоду. Детаљно је приказано заштићено материјално и нематеријално културно наслеђе, позивајући се на одлуке о њиховом проглашењу денесене од стране Комисије за очување националних споменика када је у питању непокретно наслеђе и на податке из Музеја Републике Српске када су у питању елементи нематеријалног културног наслеђа. На основу критеријума издвојених Законом о културним добрима Републике Српске табеларно је приказана хијерархија и врсте заштићених националних споменика у Требињу. Ово поглавље допуњено је картом (Прилог 2) којом је приказан просторни размјештај најзначајнијих културно-историјских споменика Тебиња. Приказани су и елементи наслеђа предложени за заштиту. Истакнут је значај очувања и промоције културног наслеђа као потенцијала за развој туризма, који је могуће развијати на темељима искуства градова на обали Јадранског мора (Дубровник, Котор, Херцег Нови), а са циљем унапређења стандарда туристичких услуга.

У трећем поглављу под насловом *Валоризација културно-историјског наслеђа* истакнут је значај валоризације која представља основу очувања културног наслеђа. Разјашњени су услови неопходни за проглашење добра националним спомеником предвиђени Правилником о критеријима вредновања, подјели и категоризацији националних споменика, те приказани критеријуми на основу којих се вреднују. Приказан је и анализиран број проглашених националних споменика у Требињу по годинама, чиме је извршена временска валоризација, а просторном валоризацијом указано је на неодвојивост културно-историјског наслеђа од простора и планирања, економског управљања и друштвеног развоја. Културна баштина је посматрана и у функцији туристичке понуде, која поред разгледања и

информисања, треба да садржи и друге битне елементе, као што су организација продаје сувенира, угоститељске услуге и друге активности које доприносе економској валоризацији туристичких вриједности. Недостатак смјештајних капацитета издвојен је као један од ограничавајућих фактора развоја туризма и кроз анализу развоја смјештајних капацитета, те анализу броја ноћења домаћих и страних туриста указано је на побољшање стања у протеклом периоду. Приказани су потенцијали и ограничења културног наслеђа Требиња у функцији развоја туризма, при чему велики број евидентираних елемената баштине представља значајан потенцијал, а непостојање потребних докумената просторног планирања и недостатак расположивих средстава за обнову и заштиту највећа су ограничења. Истакнути су и позитивни и негативни утицај туризма на заштиту животне средине.

Четвртим поглављем под насловом *Културно-историјско наслеђе Требиња у троуглу свјетске лултурне баштине* истакнут је повољан географски положај Требиња у односу на три града у окружењу (Мостар, Котор и Дубровник) чије је културно-историјско наслеђе евидентирано на Унесковој свјетској листи културног наслеђа. Третман и потенцијали културног наслеђа Требиња испраћени су кроз анализу постојећих стратешких и спроведбених докумената те секторских стратегија на нивоу Републике Српске (Иzmјене и допуне Просторног плана Републике Српске до 2025. године, Стратегија развоја културе Републике Српске 2017-2022. године, Стратегији развоја туризма Републике Српске за период 2011-2020. године) и на нивоу града (Урбанистички план Требиња за период 2002-2015. године, Стратегија развоја града Требиња за период 2018-2027. године, регулациони планови: „Стари град“, „Сјеверни логор“, „Центар“, „Брегови 2“, „Градина“). Планска и стратешка рјешења примјењена у наведена три града у окружењу приказана су као примјери добре праксе, а у контексту израде сценарија за будуће коришћење и валоризацију културно-историјске баштине Требиња. Резултатима анкете (Прилог 1), проведене на узорку од 120 испитаника, приказани су ставови локалног становништва о значају културно-историјског наслеђа Требиња и његовој улози у развоју града.

Оцјена научне валидности рада

Употребом научно-истраживачких метода (метод дескрипције, методе анализе и синтезе, статистичке методе, картографски и фотографски прикази, теренска истраживања, метод анкете и метод генерализације) извршена је анализа могућности и ограничења очувања и кориштења културно-историјског наслеђа, са циљем стварања повољних услова за међуопштинску и регионалну сарадњу, што би значајно допринијело друштвено-економском развоју, али и унапређењу партнерства у култури и туризму, водећи рачуна о одговорном и одрживом управљању културном баштином. Научни приступ истраживању, успостављена методологија и кориштени извори, као и бројност прилога указују на систематичност у приступу.

Закључак и приједлог

На основу напријед изнесеног Комисија за преглед, оцјену и одбрану урађеног мастер рада на II циклусу студија, кандидата Зорана Бојбаша, под насловом: „Културно-историјско наслеђе Требиња у троуглу свјетске културне баштине“ констатује да је рад успјешно завршен, научно утемељен, концептуално правилно постављен, методолошки обликован и технички уређен.

Комисија са задовољством предлаже Наставно-научном вијећу Природно-математичког факултета Универзитета у Бањој Луци да усвоји позитиван Извјештај завршеног мастер рада кандидата Зоране Бојбаша под насловом: „Културно-историјско наслеђе Требиња у троуглу свјетске културне баштине“ и да проведе даљу процедуру везану за одбрану рада.

У Бањој Луци, 10.02.2021. године

КОМИСИЈА

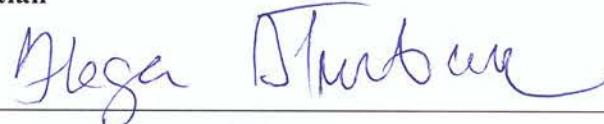
Др Рајко Гњато, редовни професор,

Природно-математички факултет,
Универзитет у Бањој Луци, Ужа научна област:
Просторно планирање и одрживи развој, **предсједник**

Др Ирена Медар-Тања, ванредни професор,

Природно-математички факултет, Универзитет у Бањој
Луци, Ужа научна област: Друштвена географија,
ментор-члан

Др Неда Живак, доцент,

Природно-математички факултет, Универзитет у Бањој
Луци, Ужа научна област: Просторно планирање и
одрживи развој, **члан**